

Андрос Мирослав Євгенійович

Старший викладач кафедри
відкритих освітніх систем та ІКТ
ЦПО ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН
України, М. Київ.

ЦИФРОВИЙ СТОРІТЕЛЛІНГ ЯК МЕТОДИЧНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Мова – це складний психологічний процес, який неможливо оцінювати, розвивати окремо від мислення або сприймання. Навчальний матеріал, поданий у вигляді цікавої захоплюючої історії, сприяє розвитку особистісних якостей, демонструє унікальність уяви кожного здобувача освіти, дозволяє проявити активність та творчість. Оскільки в сучасних освітніх умовах здобувачі освіти багато часу проводять як онлайн так і офлайн під час дистанційного та змішаного навчання, реальне спілкування стає мистецтвом, якому потрібно навчати. Цифрове сприймання та сприйняття інформації – це виклик для сучасного освітнього процесу; оволодіння цифровими компетентностями як здобувачами освіти, так і педагогічним персоналом – нагальна потреба часу. Метод «цифровий сторітеллінг» – один із шляхів розвитку сучасних цифрових компетентностей.

Сторітеллінг (у перекладі з англійської story означає історія, а telling – розповідати; отже, сторітеллінг – це розповідь історій) – це мистецтво захоплюючої розповіді та передачі за її допомогою необхідної інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери слухача. Ця методика була розроблена та успішно випробувана на особистому досвіді Девідом Армстронгом, головою міжнародної компанії Armstrong International.

У процесі створення сторітеллінга Девід Армстронг врахував відомий психологічний фактор: історії значно легше сприймаються, вони більш захоплюючі та цікаві, ніж правила або директиви. Після того, як людина вислухала вас, вона починає вам довіряти. Вам же стає значно простіше переконати її у чомусь та мотивувати.

Сторітеллінгом зацікавлені педагоги та психологи у всьому світі, оскільки пояснення матеріалу у формі розповіді історій розвиває у здобувачів освіти уяву, логіку та підвищує рівень культурної освіти. Сторітеллінг може бути застосований у будь-якому місці та у будь-який час. Історії дозволяють розповісти про те, як приймаються рішення та будуються стосунки. Через обмін історіями, вибудовуючи емоційні зв'язки, здобувачі освіти та викладачі створюють правильні й більш якісні взаємостосунки.

Сучасне покоління з кліповим мисленням (візуальний контент на першому місці з коротеньким текстовим або аудіо повідомленням) краще сприйматимуть історію, ніж текст іншого виду. Оповідь історія впливає на почуття дитини, а це підвищує рівень концентрації уваги. Тому всі уважно слухають навчальний матеріал, сприймають його, а потім з легкістю можуть відтворити. Отже, реалізується принцип міцності знань та емоційного навчання.

Сторітеллінг є хорошим способом мотивації, переконання здобувачів освіти, який дає змогу надихнути їх на прояв ініціативи в освітньому процесі, є інструментом розвитку дружніх стосунків у класі чи групі та ефективним способом донесення до інших змісту завдання або проекту.

Сторітеллінг – це творча розповідь. На відміну від фактичної розповіді (переказу, опису по пам'яті), що ґрунтується на роботі сприймання, пам'яті, відтворювальної уяви, в основі творчих розповідей лежить робота творчої уяви. Обов'язковими компонентами такої розповіді мають бути самостійно створені дитиною нові образи, ситуації, дії. При цьому учні використовують свій набутий досвід, знання, але по-новому комбінують їх.

За допомогою сторітеллінгу можна отримати два важливі результати:

– пожвавлення атмосфери як під час синхронного, так і під час асинхронного навчання, зняття напруженості, створення невимушеної атмосфери спілкування;

– він є одним із найбільш простих та швидких шляхів встановлення контакту між викладачем та здобувачами освіти, засобом привернення та утримання їх уваги.

У широкому сенсі – цифрова розповідь розглядається в роботах різних авторів як будь-яке оповідання, створене з використанням цифрових технологій: веб-розповідь, інтерактивна розповідь, гіпертекст, наративна комп'ютерна гра, блог, відеорозповідь, аудіо- та відеопідкасти тощо. Іноді до цифрових розповідей зараховують також зняті цифровою відеокамерою рекламні ролики, а також художні та документальні фільми.

В результаті використання даної технології з'являється медіа-продукт малої форми – власне цифрова розповідь – digital story, для створення і презентації якого в інтерактивному режимі застосовуються цифрові, в тому числі онлайн-інструменти.

Цифровий Сторітеллінг (як форма створення оповіді) може бути **пасивним** та **активним**. Пасивна форма – викладач готує оповідь на задану тематику самостійно, використовуючи вже створені оповіді на певних веб-платформах (для прикладу: канал You-tube [Цікава наука](#), веб-ресурс [Дитина повинна це побачити. Розумні відео для допитливих умів різного віку](#), веб-платформа [Mozaik Education](#))

Активна форма передбачає безпосереднє створення цифрового сторітеллінгу як викладачем, так і здобувачем освіти (індивідуально або група форма взаємодії). **Алгоритм створення історій для сторітеллінгу в поєднанні з використанням технології веб-квесту на реальному прикладі.**

В Києві реалізовано веб-проект «Шукай!», суть якого полягає у пошуку 38 міні-фігурок, що пов'язані із визначними історичними подіями, особами, символами міста Києва. Це можна зробити в межах кількогодинної пішої екскурсії, використовуючи карту Google та перелік веб-адрес усіх скульптурок за посиланням: <https://cutt.ly/OMOmW6H>.

Тема заняття: історія міста Києва. *Мета заняття:* активний пошук міні-фігурок, пов'язаних із містом Києвом, створення, оформлення та представлення цифрової оповіді про знайдену фігурку.

Процедура веб-квесту може бути індивідуальна або групова. В груповій формі можна також визначити: лідер (формально призначити, або група вибере його самостійно), фотограф або відеооператор, інтернет-шукач, модератор оповіді та доповідач (оратор) готового цифрового продукту створеної оповіді.

Історія залежить від того, для якої саме аудиторії вона призначена. В історії будь-якого виду є кілька ключових принципів, які відрізняють її від простого викладу фактів: наявність персонажа; наявність інтриги; наявність сюжету. Складові частини історії: герой; сюжет; тема та ідея. Героєм історії може бути предмет, людина, явище, вигадана істота, природа, символ. Сюжет повинен містити експозицію, зав'язку, розвиток дій, кульмінацію та розв'язку.

Основні елементи в якості корисної відправної точки для початку роботи над створенням цифрових розповідей: *Точка зору* – ставлення автора цифрової розповіді до теми, якій вона присвячена. Драматичне питання – питання, відповідь на яке міститься наприкінці розповіді. Емоційний контент – проблемні питання, які «чіпляють за живе» вашу аудиторію. «Дар голосу» – спосіб персоналізувати розповідь із метою допомогти аудиторії зрозуміти її контекст. «Сила саундтреку» – музика або інші звуки для підтримки лінії розповіді. Лаконічність – використання досить простого змісту, щоб розповісти історію, занадто не перевантажуючи її інформацією. Темп – пов'язаний із лаконічністю, однак має справу зі швидкістю розгортання подій у вашій історії

Деякі формати оформлення цифрових історій, а також онлайн-сервіси та програмні продукти для ПК, що можна використати для створення цифрового Сторітеллінгу:

Мальоване відео (або дудл-відео) обрано анімаційний прийом - глядач спостерігає за рукою умовного художника, котра малює стилізовані картинки,

крім цього додається закадровий голос. Ресурси для створення роликів в цьому стилі: VideoScribe (www.sparkol.com), Powtoon (www.powtoon.com).

Анімований сторітеллінг. Створюється і озвучується відеоролик, усі візуальні елементи якого знаходяться в русі. (Powtoon, GoAnimate - goanimate.com, kizoa.app).

Комікси і розкадровки. Онлайн-сервіс Pixton (www.pixton.com)

Презентації. Для створення проектів можна використовувати PowerPoint, Canva (<https://www.canva.com/templates/>), Prezi (prezi.com), Sway Office 365 (www.sway.com).

Відеомонтаж. Для створення проекту використовується будь-який відеоредактор, достатньо можливостей Кіностудії Windows Live або [YouTube Video](http://YouTube.com).

Результат оформленого цифрового сторітеллінгу можна продемонструвати як під час безпосередньої класно-урочної взаємодії, так і під час онлайн (вебінар, чат) чи офлайн спілкування (форум обговорення). Веб-ресурси для представлення результату: блог, відео-блог; сторінка в соціальній мережі; веб-сторінка з мультимедійним контентом може бути створена на основі будь-якої відомої учням технології створення веб-сторінок, новачки можуть використовувати конструктори сайтів (наприклад wix.com або Jimbo.com).

Уміння розповідати повчальні сюжети з історії, з життя видатних учених та митців, історії відкриттів у математиці, фізиці, біології та хімії – все це має стати не лише засобом активізації учнівської уваги (як під час класно-урочної взаємодії, так і взаємодії онлайн), а й ефективним інструментом донесення та закріплення смислів у свідомості учнів.

Мистецтво цифрового сторітеллінгу – це один із найприродніших і водночас найефективніших способів надати освітньому процесу особливої якості.